

Основни права и задължения на учениците

Чл.71(1)Учениците имат следните права:

1. да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда;
2. да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;
3. да избират между учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите и във факултативните учебни часове;
4. да получават библиотечно-информационно обслужване;
5. да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;
6. да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
7. да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование;
8. да участват в проектни дейности;
9. да дават мнения и предложения за училищните дейности;
10. чрез формите на ученическо самоуправление да участват в обсъждането при решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност,
- 11.да получават съдействие от училището и от органите на местното самоуправление при изразяване на мнението си по въпроси, които пряко ги засягат, както и при участие в живота на общността;
- 12.да получават от учителите консултации при организиране на самостоятелната си подготовка с предварително заявено писмено желание към преподавателя за изготвяне на график;
- 13.да бъдат консултирани във връзка с професионалното ориентиране и развитие, да бъдат насочвани, стимулирани и подпомагани в съответствие с техните потребности, желания и способности;
14. да бъдат поощрявани с морални и материални награди.

(2) Учениците участват в училищния живот и в организационното развитие на училището чрез различни форми на ученическо самоуправление на ниво паралелка и училище, определени с правилника на училището по предложение на учениците.

(3) Ученикът може да отсъства от училище по уважителни причини в следните случаи:

1. по медицински причини – при представяне на медицински документ и след писмено потвърждение от родителя/настойника, което може да бъде изпратено и по електронна поща;
2. поради наложително участие в друга дейност – при представяне на документ.
3. до 3 учебни дни в една учебна година **с разрешение на класния ръководител**, въз основа на писмено мотивирано заявление от родителя. В случай, че заявлението не може да се подаде преди отсъствията на ученика, родителят, уведомява класния ръководител и подава заявление след направеното отсъствие, но не по-късно от 3 учебни дни след връщането на ученика в училище.

4. до 7 учебни дни в една учебна година с разрешение на директора на училището **въз основа** писмено мотивирано заявление от родителя, в което подробно се описват причините за отсъствието.

(4) Когато документи по ал.3 не са представени в срок, отсъствията се считат за допуснати по неуважителни причини.

(5)Засъснение до 20 мин. за учебния час се счита за 0,5 отсъствие по неуважителни причини.

Чл.72 Учениците имат следните задължения:

1. Да присъстват и участват в учебните часове и занимания;
2. Да спазват дисциплината в учебните часове като общуват добронамерено по правилата за културно поведение;
3. По време на учебните часове да изключват мобилните си телефони и да ги поставят на място определено от учителя;
4. Да се явяват в училище с униформено облекло, а в часовете по Физическо възпитание и спорт със спортно облекло и да носят необходимите материали за часовете по Изобразително изкуство и Технологии и предприемачество.
5. Да показват уважение с поведението си към личността на учителя;
6. Да носят ученическата си книжка и бележника за кореспонденция и да ги представят на учителте и родителите си; да носят ученическата си лична карта в училище и извън него.
7. Да носят униформено облекло в училище и да дават дежурство в класната стая/кабинета/.
8. Да зачитат правата, честта и достойнството на другите ученици от класа и училището като спазва правилата за етично поведение. Да проявяват внимателно и грижовно отношение към по-малките ученици
9. Да съхраняват авторитета на училището и училищната общност и да допринасят за развитие на добрите традиции;
10. Да участват в трудови дни за поддържане на училищната МТБ;
11. Да опазват материално-техническата база и чистотата на територията на училището;
  - а/ При констатиране на увреждане на училищно имущество то се възстановява в срок до 5 дни или се заплаща цената по възстановяването.
  - б/ Когато увреждане на училищно имущество е от група ученици, щетата се възстановява от участниците в деянието в срок до 1 седмица
12. Да спазват правилата на пропускателния режим

Чл.73 Ученикът няма право:

1. Да отсъства от учебни занятия без уважителни причини, удостоверени по реда определен в този Правилник;
2. Да създава пречки и проблеми за реализацията на образователно възпитателния процес

3. Да ползва мобилен телефон, технически и електронни средства по време на час без разрешение на учителя.
4. Да прилага физическо и психическо насилие към учениците в училище, както и да носи оръжие или други предмети, които са източник на повишена опасност;
5. Да се надвесват от парапети и прозорци на класни стаи и коридори на втория и третия етаж.
6. Да употребява или внася цигари, наркотични средства, алкохол в сградата, двора и прилежащите райони на училището;
7. Да бъде на обществени места без придружител в съответствие с изискванията на Закона за закрила на детето;
8. Ученици от прогимназиален етап да посещават корпус А на учениците от начален етап.
9. Неизпълнението на задълженията, предвидени в този правилник и в ЗПУО, е нарушение на училищната дисциплина;

Чл.74 Дежурни ученици:

А) Дежурни ученици в клас

1. Задължения:
  - 1.1. Да почистват класната дъска в междучасията.
  - 1.2. Да следят за реда в класната стая (кабинета) в междучасията.
  - 1.3. Да контролират поддържането на хигиената в класната стая.
  - 1.4. Да докладват номерата на отсъстващите ученици за часа.

Б) Дежурни ученици в коридора

1. Задължения:
  - 1.1. Спират достъпа до учебните стаи преди 7.30ч. и по време на голямото междучасие.
  - 1.2. Следят за реда по коридорите.
2. Права:
  - 2.1. Да отправят забележки на нарушителите. Да изискват спазване на реда и правилника от всички ученици.
  - 2.2. При необходимост да се обръщат към дежурния учител или съответния преподавател.

Чл.75 За нарушение на училищния ред и правилата на добро поведение се считат следните провинения :

1. системни закъснения за час;
2. подсказване и преписване по време на упражнения, контролни и класни работи, изпити и др.;
3. отсъствия по неуважителни причини от учебните часове;
4. безпричинни отсъствия от общоучилищни мероприятия;
5. нарушение на установения ред при провеждане на извънкласни дейности;

6. създаване пречки на преподавателя при изпълнение на служебните му ангажименти;
  7. безотговорно отношение, вандализъм или кражба на училищно и лично имущество;
  8. непредставяне на ученическата книжка при поискване от страна на преподавател или член на УР;
  9. неспазване Правилата за пропускателния режим;
  10. пушене в сградата и района на училището;
  11. употреба на алкохол и наркотици;
  12. различни форми на проявено насилие, агресия, тормоз, провокативно поведение и прояви на дискриминация към учители, служители и ученици от училището.
  13. организиране и провеждане на хазартни игри;
  14. фалшифициране на данни и измама в училищна документация;
  15. нарушаване на реда в стола, бюфета, дворните пространства и библиотеката на училището;
  16. липса на униформено облекло и вид, които не са подходящи за деловия дух в училището;
  17. заснемане на други лица без тяхно знание и съгласие;
  18. **Чл.80(1)** За неизпълнение на задълженията, определени в правилника за дейността на училището, след изчерпване на останалите механизми за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение или при отказ за включване в дейностите по чл.48, ал.3 на учениците може да се налагат следните санкции:
    1. **«забележка»** при неизпълнение на задълженията по чл.72 и нарушения по чл.73, чл.74 и чл.75, както и за допуснати над 5 отсъствия по неуважителни причини;
    2. **«преместване в друга паралелка»** при сериозни нарушения по чл. 72,73 и 75, както и за допуснати над 10 отсъствия по неуважителни причини;
    3. **«предупреждение за преместване в друго училище»** при тежки и/или системни нарушения по чл. 72,73 и 75 за допуснати над 10 отсъствия по неуважителни причини;
    4. **«преместване в друго училище»** при сериозни и системни нарушения по чл. 72, 73 и 75 и над 15 отсъствия по неуважителни причини;
- (2)** Когато ученикът възпрепятства провеждането на учебния процес, учителят може да го отстрани до края на учебния час. За времето на отстраняване на ученика не се отбелязват отсъствия, а наложената мярка се документира от учителя в дневника на класа и в ученическата книжка. Ученикът няма право да напуска училището за времето, за което е отстранен от час.
- (3)** Когато ученикът се яви в училище с облекло или във вид, които са в нарушение на правилника за дейността на училището, както и когато състоянието му не позволява да участва в учебния процес, той се отстранява от училище до отпадане на основанието за отстраняването му.

